

Légi kartell

Korunk, a technika kora, egyre újabb megismerésekkel szolgál. Vegyes érzelmek között csak a minapában hallottuk, hogy ezentul autoreflektorokkal fogják harc képtelenné tenni egymást az egymással szembenálló hadseregek; ma pedig arról ad hírt az egyik párisi napilap, a Paris Midi, hogy a haditudomány nem áll meg kizárólag a technikai vívmányoknál, hanem felfedezéseit a közgazdaságtudományok eddigi eredményeinek felhasználásával is tökéletesíti. Így például szövetkezeti alapon vezet egységes fronton három-négyféle hadsereget, betéti társaság formájában látja el a hinterlandokat kémiai élelemmel és gázmaszkokkal, sőt, ha nagyon megembereli magát a jövő háborújának nagy igazgatósága és felügyelőbizottsága, úgy tröszt-alapon fogja piacra vetni a hadiszereket és a hozzávaló embermilliókat, gondosan ügyelve arra, hogy a jelentkező szükségletet mindkét áruból prompt kielégíthessék a különböző termelési és fogyasztási szervezeteik útján... A szárazföldeken és a tengeren ma már tökéletesen kiépítve működik mindenfelé a HÁBORU Rt. hatalmas apparátusa, ha arra kerülne a sor. Csak a levegő társas megszervezésére nem gondolt eddig senki. Mindmáig. Mert ha igaz az, amit a Paris Midi jelent, hogy Anglia, Franciaország és Belgium szerződést kötöttek a három ország légi-haderejének együttes foglalkoztatására egy esetleges háboru esetén, — úgy ez a hír kétségkívül azt jelenti, hogy megalakult a világ legelső légi-kartellje is, hogy ugyanolyan közgazdasági normák és törvények alapján kezdje meg működését, mint az eddig ismert — és oly gyakran rácafolt szárazföldi, valamint tengeri testvér-intézményei...

Persze, cáfolják a kipattant tranzakció híreit. Oly indiszkréción történt, ami kissé túlkórán jutott nyilvánosságra, hiszen nyílt kérdés még a Saar-vidék problémája, tulajdonképpen azt sem tudjuk egészen világosan, hogy miként alakul a jövőben a híres francia—olasz baráti együttműködés, mi lesz a szovjetekkel — és így tovább. A piac azonban — Európáról lévén szó, — gyorsan realizálja az események híreit és ki tudja, hogy nem ebben a pillanatban indított-e — tegyük fel! — Hitler hasonló szervezési akciót egy ellen-légitröszt megalapítására...?!

Baldwin, az angol premier-helyettes híres júliusi beszédében pár hónappal ezelőtt jelentette ki: „Anglia határai a Rajnánál kezdődnek”. A kitünő konzervatív államférfiu dodonai nyilatkozata természetesen élénk nyári kommentár-viharra adott alkalmat a Rajnánál érdekelt államok között. Csak nem gondolja úgy ez a Baldwin, hogy Anglia egy szép napon okkupálni óhajtja mindazt a derék földterületet, ami a La Manche-csatorna és a kín-cses germán folyó vize között elterül...? Nos, Baldwin nem úgy, hanem így gondolta. Légi-kartell-alapon. És akármilyen vasbetonpáncélos földalatti acélvárat is vájnak a földbe, akármilyen ravasz halálgázakat is agyálnak ki kizárólag földfeletti „használatra”: a légi-kartell ténylegesen is a Rajnáig tolja ki egy nyugateurópai háboru esetén Anglia katonai hatalmának akció-rádiusát.

Persze, cáfolják a hírt, energikusan és erősen, hiszen ténylegesen nincs is még semmi aktualitása. Nyilvánvaló, hogy sem az igazgatóság, sem a felügyelőbizottság még nem jegyezheti az új céget, a gazdasági piacok nincsenek eléggé még beszervezve, se termelési, se eladási szempontból. Semmiféle titkos megállapodás nem jött létre ilyen értelemben — ir-

A francia csapatösszevonások háttere

Gyilkos összeesküvést szöttek a Saarvidék kormányzója és politikusai ellen

Az összeesküvők ki akarták provokálni a francia csapatok bevonulását — A 21 éves Rödern grófnő áll az akció mögött — Angliában toboroznak a saarvidéki rendőrség számára — Szigorú intézkedések a népszavazás tisztaságának megőrzésére

Londonból jelentik: A Daily Mail értesülése szerint a hadügyminisztérium a külügyminisztérium jóváhagyásával az egykori angol frontharcos-tisztek körében toboroz a saarvidéki rendőrség számára. Állítólag máris igen sok a jelentkező az egykori angol frontharcos tisztek köréből, azonban csakis azokat veszik fel, akik kifogástalanul beszélnek németül. A saarvidéki nemzetközi rendőrség számára toborzott egykori tisztek havi fizetése 50—60 fontsterling között váltakozik.

A Matin megerősíti a Daily Mail híradását, azonban megjegyzi, hogy szó sincsen kényszerről, mint ahogy ezt egy másik angol lap írta. Csakis önként jelentkezőket vesznek fel.

Az angol alsóházban tegnap Lansbury képviselő interpellációt intézett a miniszterelnökhöz, akit megkérdezett, hogy igazak-e azok a hírek, amelyek arról tudnak, hogy az angol kormány az angol frontharcos tisztek körében toboroz a saarvidéki nemzetközi rendőrség számára?

Az interpellációra Macdonald válaszolt és közölte, hogy a kormány kapott ugyan ajánlatot, hogy az angol frontharcos tisztek köréből toborozzon a saarvidéki rendőrség számára és

a kormány felhívására valóban több egykori tiszt jelentkezett is, azonban a saarvidéki sorozóbizottság mindössze két angol tisztet szerződöttetett. Nem felel meg viszont a valóságnak az a hír, amely arról tud, hogy valamely nemzetközi egyezmény értelmében Anglia köteles volna a saarvidéki nemzetközi rendőrség számára bizonyos kontingenst szállítani.

A saarvidéki kormányzás tegnap igen erélyes hangú felhívást intézett a Saarvidék lakosságához. A kormányzótanács felhívásában mindenekelőtt felszólítja a lakosságot, hogy őrizze meg hidegvérét és ne adjon hitelt a különböző propaganda szózatoknak. A kormányzótanács sajnálattal kénytelen megállapítani, hogy a saarvidéki sajtó egy részében bizonyos körök olyan hangot ütöttek meg, amely a legnagyobb mértékben alkalmas arra, hogy a lakosságot rendbontó cselekedetekre ragadtassa. Minthogy ezek a nemkívánatos hangon megfogalmazott cikkek befolyásolják a lakosság hangulatát és ezzel a szavazás tisztasága és függetlensége kérdésessé válik, a kormányzótanács indítotva érzi magát arra, hogy a jövőben szigorúbb eszközöket alkalmazzon a népszavazás tisztaságának megőrzése céljából.

Miniszterek és magasrangú rendőrtisztviselők a saarvidéki összeesküvés halállistáján

Bécsből jelentik: A bécsi Reichspost saarbrücken-i keltezéssel szenzációként ható jelentést közöl a francia katonai csapatösszevonások tulajdonképpeni hátteréről és előzményeiről. Azt írja, hogy két héttel ezelőtt beláthatatlanul súlyos katasztrófa fenyegette a Saar-vidék rendjét és nyugalomát. Október 25-én Saarbrückenben Hemsley angol rendőrbiztosnál, a rendőrség vezetőjénél jelentkezett egy férfi és közölte, hogy tudomása szerint

összeesküvést szönek a saar-vidéki közgazdaság vezetői és a horogkeresztesek elleni német ellenzék több kimagasló egyénisége ellen.

Állításait bizonyítékokkal is alátámasztotta az idegen, úgy, hogy adatai alapján október 26-án éjszaka harminc nemzeti szociálistát letartóztattak. Kiderült, hogy az Astória-kávéházban és a Kaiser Wilhelm-fürdőben gyűléseket tartottak az összeesküvők és ott arról beszéltek, hogy ütött az órája egy olyan akciónak, amely

Londonból, Bruxellesből a hivatalos iradák. Persze, titkosról ma már nem lehet beszélni. De vajjon azt hiszik Londonban, vagy Bruxellesben, hogy mi elhisszük, hogy náluk, odaát Nyugateurópában, a szél fuvatlan indul? Légből-kapott kitalálás az egész — legyint egyelőre a diplomácia, miközben szórakozottan fricskázza le a frakkingmellére esett por-szemet. Elhisszük ezt is, am azt is, mert egy-

„a bajtársak és a nemzeti szocialista elvtársak önfeláldozásának segítségével megszabadítja a Saar-vidék német lakosságát az idegenek igrjától. A nyomozás során kitűnt az is, hogy az összeesküvők a többi közt

meg akarták gyilkolni Knoxot, a saar-vidéki kormánybiztoság angol elnökét, Miss Sarah Wambaughot, Henry minisztert, más minisztereket, Hemsley rendőrfőnököt, Machtst rendőrbiztosot, több magasrangú rendőrtisztviselőt, Max Braunt, a saar-vidéki szociáldemokraták vezérét, Fritz Pfördöt, a kommunista mozgalom irányítóját, továbbá a katolikus ellenzék lapjának kiadóját és főszerkesztőjét és más személyiségeket. Ilyen módon akarták kiprovokálni a francia csapatok bevonulását, mert arra számítottak, hogy ez a katonai művelet a Saar-vidék egész lakosságát meggyőzi a gyors visszacsatolás szükségességéről.

Az összeesküvés nyomozása folyamán a leggyakrabban a 21 éves Rödern grófnő ne-

előre talán ez a legokosabb. Mindenesetre inkább kapjunk egyelőre híreket a levegőből, mint harcirepülőgépeket, kartellalapon. Az ál-híreken még mindig lesz időnk korrigálni az igazságot, de mi lesz azzal az igazsággal, ha a légi-kartell lép akcióba? Anglia határai a Rajnánál vannak — mondotta júliusban Baldwin. — A fegyverkezési láz végzetes ostobasága azonban határtalan. (J.)

Női téli kabátok

bőr retikülök nagy választékban legolcsóbban

LYONE - cégnél

Pénzügyigazgatósággal szemben. 4839

ve hangzott el, aki a német Nachrichten Büro-nál vezető állásban van. Kompromittálva van az összeesküvésben a jelenleg Németországban tartózkodó Spanyol horogkeresztves vezér, sőt Pirro is, a német front vezetője. Knox rögtön jelentést tett az esetről Genében és a nagyhatalmak kormányainál.

Ezek a jelentések vezettek a francia csapatok mozgósítására a Saar-vidék határán.

A felelőtlen akció még a német front mérsékeltebb vezetőit is meglepte és megdöbbentette. A német front lapjai a leleplezés utáni napon erőlyes felszólítást intéztek a lakossághoz, amelyet vasfegyelmre és a rend-megőrzésre hívtak fel.

A továbbiakban a Reichspost az írja, hogy egy hónappal ezelőtt az azonnali visszacsatolás ellenzéke az összes szavazatok egyharmadára számított. Az utóbbi hetekben az ellenzék akciója megerősödött és kiszélesedett.

A Daily Mail értesülése szerint Simon külügyminiszter a hadügyminiszterrel egyetértésben olyan terv kidolgozásán fáradozik, amelynek alapján volt angol katonatisztek vonnának be a saar-vidéki rendfenntartás munkájába. A volt tiszteknek, akik hajlandók lennének részt venni a saar-vidéki akcióban, beszélniök kell a német nyelvet s legalább 45 éveseknek kell lenniök.

Megszüntette

a devizakorlátozásokat

az Egyesült-Államok kormánya

LONDONBÓL jelentik: Washingtoni jelentés szerint, a kormány tegnap tette meg legfontosabb lépését, mióta az Egyesült-Államok kormánya letér az aranyalapról. Coolidge pénzügyi államtitkár ugyanis bejelentette, hogy a kormány megszüntette az összes deviza-korlátozásokat és a tőkekiviteli tilalmat. A rendelet nagy meglepetést keltett úgy az Egyesült-Államokban, mint Európa pénzügyi körében is. Meg vannak róla győződve, hogy az Egyesült-Államok kormánya azért tette meg ezt a lépést, mert úgy érzi, hogy a pénzügyi helyzet teljesen helyreállt és azt várják a rendeletről, hogy a dollár meg fog szilárdulni.

Légi egyezmény Anglia, Franciaország és Belgium között

Az egyezményt cáfolják — Minden cáfolat ellenére a hirt élénken tárgyalják a diplomáciai körök

Párisból jelentik: A Paris Midi jelentést tesz arról, hogy Anglia, Franciaország és Belgium vezérkari főnökei légi-egyezményt kötöttek egymással, amely — legutóbb jeleztük — minden cáfolat ellenére, élénken foglalkoztatja a politikai és diplomáciai köröket. Az egyezmény annyit jelent, hogy

Anglia, Franciaország és Belgium légi hadereje háboru kitérőse esetén azonnal együtt működne egymással.

A megállapodáshoz Hollandiát is csatlakozásra akarták bírni, ez azonban elutasító választ adott.

Az egyezményre, mint most kiderült, Baldwin híres júliusi beszédében már célzást is tett, amikor kijelentette, hogy Anglia határai a Rajnánál kezdődnek. A megállapodást annak idején Barthou dolgozta ki, júliusi látogatása alkalmával, majd később Weygand

Károly király kihallgatáson fogadta Aradmegyében Pop Valér dr. erdélyi minisztert

A király ma este Aradon keresztül visszautazott Bucurestibe — Az udvari vadászat eredménye —

Dr. Pop Valér erdélyi miniszter, — amint az *Aradi Közlöny* legutóbbi számában beszámoltunk róla — hétfőn délután Aradra érkezett, majd innen a vármegyei prefektura autóján Chisineu-Crisre utazott ki, hogy az ottartózkodó uralkodónak, aki vasárnap óta Aradmegyében vadászott előkelő kíséretével egyetemben, bemutathassa a közigazgatás és a tisztviselői rangbeosztás (inkadrálás) egyszerűsítése érdekében általa alkotott dekretum-törvénytervezetet, aminek elkészítésével a minisztertanács bizta meg. Az erdélyi minisztert Károly király a hétfői nap vadászati programjának lezajlása után szalónkocsijában fogadta, ahol részletesen áttanulmányozta a fontos törvénytervezetet, amelytől a kormány újabb jelentékeny költségvetési megtakarításokat remél, majd megtéve észrevételeit, előzetes hozzájárulását adta meg a dekretum-törvény közzétételére.

A királyi vadászat résztvevői egyébként

kedden befejezték a vadászatot. Az uralkodó mindvégig a legkitünőbb hangulatban vett részt a hajtóvadászon, amelynek során gazdag vadászszákmányt arattak. Több száz nyul, fogoly és egyéb apró vad szárnyas került a vadászok terítékére, sőt a hétfő esti vacsora menüjében is fontos szerepet játszott az izletesen elkészített nyulcomb és nyulgerinc. Kedden reggel Pop Valér dr. erdélyi miniszter ugyancsak a megye autóján visszatért Aradra, ahonnan a délelőtti órákban, miután frissítőt vett magához, Timisoara felé utazott, hogy még a déli órákban elérje a jugoszláviai határszél felől érkező bucuresti-i expresszvonatot, amellyel — tekintettel a 15-én megnyíló parlamenti előkészületekre — Bucurestibe utazott vissza.

Károly király és kísérete kedden az esti órákban érkezett meg az udvari vonattal az aradi pályaudvarra, ahonnan a királyi szerelvényt Bucuresti felé irányították tovább.

Kíméletlen harcot

indít a kormány ellen a nemzeti-parasztpárt

Bomlik a cuzista párt

Maniu Gyula tegnap éjjel 11 óra 40 perckor a fővárosba érkezett. Az Adeverul foglalkozik Maniu és Mihalache ma sorrakerülő találkozásával. A lap szerint Maniu Gyula elégedetlen a párt némely megvétel való megszerzésével. Biztosra veszik, hogy Mihalache mindent elkövet Maniu kielégítésére, mert az elkövetkezendő politikai harcokban szükség van az egységre. A lapnak ugyan nem nyilatkozott Maniu, de az Adeverul megbízható forrásból úgy értesül, hogy Maniu szerint meg kell kezdeni a kíméletlen harcot a kormány megbuktatására

és egy Mihalache-kormány megalakítására. Az Adeverul ugyanakkor közli a nemzeti-parasztpárt álláspontját is. A párt vezetői azon a véleményen vannak, hogy mindaddig szó sem lehetne arról, hogy átvegyék a kormányzást, amíg a Skoda-ügyet nem tisztázzák és a pártot nem mentesítik a vádak alól.

A nemzeti-parasztpárt hivatalos lapja, a Drentatea szerint dr. Tritu, a fővárosi cuzisták vezetője, a L. A. N. C. volt képviselője kilepelt Cuza ligájából.

A Kamara csütörtök délutáni ülését egyébként Sándor király, Barthou és Poincaré emlékének szentelik. Először a miniszterelnök fog beszélni, majd pedig a pártvezérek kerülnek sorra. A szenátusban szintén gyászülést tartanak.

Alaptalan feljelentés

az aradi vámraktár egyik magyar alkalmazottja ellen

Furcsa bűntény került ma letárgyalásra az aradi törvényszék elé. Az ügy vádlottja: Perneki János, az aradi vámraktár egyik alkalmazottja volt. A feljelentő: Geica János vámraktári munkás, aki azzal vádolta meg Pernekit, hogy a magyar alkalmazottakkal összejártszott — a román munkások megkárosítására. A vámraktárnál évek során tizenhat munkás dolgozott és a szabályok értelmében az egyes szállítócégek fizettek illeteket a számukra beérkezett vagonok után, ezt a pénzt pedig széjjelosztották a dolgozó munkások között. A pénz összegyűjtésével Pernekit bízták meg, akit Geica később feljelentett és azzal vádolt, hogy a magyar munkásoknak többet adott, mint a román nemzetiségűeknek.

— Amikor rájöttem a dologra, — mondotta tovább feljelentésében — engem és még öt román munkástársamat bevettek maguk közé és nekünk is nagyobb bért adtak, a többi öt megkárosításával.

Perneki tagadta, hogy a pénz szétosztása az ő kezében történt volna, éppen Geica volt az, aki a munkások többségével kimondotta, hogy érdem szerint kell elosztani a befolyt pénzt és a kevesebbet dolgozó öt munkásnak kisebb részesedést kell kiadni. A tanúk is Geicára vallottak, aki viszont ellentmondásokba keveredett valómása során. A törvényszék végül bűncselekmény hiányában felmentette a vádlottat.

A spanyol forradalom szörnyűségei

Róma. Az „Osservatore Romano”, a Vatikán állam hivatalos lapja ünnepélyesen tiltakozik 35 katolikus lelkész lemeszárlása ellen, akiket a spanyol forradalom idején öltek meg a lázadók. A lap cikke azt mondja, hogy a történelemben csak a francia forradalom idején volt példa arra a kegyetlenségre, amellyel ezeknek a katolikus lelkészeknek életét vették, de talán még akkor sem történt meg az, hogy a papokat elevenen elégették és husukat sertéshusként mérték ki a lakosságnak.

tábornagy, a francia vezérkar főnöke, a részletekre nézve is megegyezést kötött az angol vezérkarral. A megállapodás értelmében

mindhárom légi flotta azonnal akcióba lép, ha valamelyiküket támadás érné.

A három állam közölte egymással, hol vannak katonai repülőterei, úgy, hogy háboru esetén a szerződésben álló országok azonnal elküldhetik légi rajjaikat szövetségeseik repülőterére.

Hivatalosan jelentik: A francia sajtóban a legutóbbi napokban olyan hírek jelentek meg, amelyekből arra lehet következtetni, hogy angol-francia-belga légi egyezmény jött volna létre. Ezekkel a hírekkel kapcsolatban megállapítják Londonban, hogy

ilyen megállapodás nem jött létre Anglia, Franciaország és Belgium között,

annál kevésbé, mert a három állam irányú tárgyalásokat nem is folytatott egymással

Váratlanul meg kellett szakítani a „Bűn és bűnhődés“ aradi előadását

A hatóság emberrel jelentek meg a színházban és megakadályozták a premier lejátszását, mert nem érkezett meg az engedély

A színpadon megelevenedik Raszkolnyikov alakja, Dosztojevszkij örökéletű remekművének, a világirodalom e halhatatlan kincsének légrétege árnyékát a színpadon és nézőtérén: lepereg az első kép, a második, a harmadik. Szünet következik, majd pedig megjelenik a függöny előtt *Forgács Sándor* és

bejelenti, hogy az előadást nem folytatják, mert nem érkezett meg Clujról a darab autorizációja

Dosztojevszkij „Bűn és bűnhődés“-ét, melyet egy fiatal francia író: *Gaston du Batty* írt át színpadra, az elmúlt esztendőben a magyar színtársulatok többször is előadták Clujon, Brasovban és Satu-Maren. Az érvényben levő szabályok értelmében minden színtársulatnak a szezon elején műsortervezetet kell benyújtania *Isac Emil* clujai színészeti főfelügyelőhöz és a szezon folyamán csak azokat a darabokat lehet előadni, amelyeket a műsortervezetbe felvettek és amelyeket *Isac Emil* engedélyezett. Természetesen, ha a színtársulat más darabot is akarna előadni, a darabot utólag beiktathatja műsorába, de csak abban az esetben, ha erre a színészeti főfelügyelőt autorizációt kér.

A „Bűn és bűnhődés“ nem szerepelt az aradi színház eredeti műsortervezetében és ezért, amikor annak előadását tervbe vették, eljártak *Isac Emil*nél annak érdekében, hogy a darab aradi előadására adja meg az engedélyt. Az aradi színház megbízottja azonban kérését nem terjesztette *Isac Emil* elé, mert a főfelügyelő beteg és senkit sem fogadhat.

A színház telefon útján is megkísérelte a főfelügyelővel való érintkezést, de ez nem sikerült. Ma újabb intervenciót kísérelt meg a színház igazgatósága és estére várta a választ. Ez azonban nem jött meg. A darab előadását azonban megkezdtek, részben abban bizva, hogy közben megérkezhetik az engedély,

részben pedig annak tudatában, hogy a darabot éppen *Forgács Sándorral* Erdély több városában már előadták, így tehát az nem szerepelhet — mint ahogy *Dosztojevszkij* remekműve nem is szerepelhet — a betiltott darabok névsorában.

A darab előadásának megkezdése után a hatóságok felszólították *ij. Szendrey Mihály* színiigazgatót, hogy tekintettel arra, hogy

a darab aradi előadására az engedély nem érkezett meg, azonnal szüntessék be az előadást.

Ezért kellett a harmadik kép végén a „Bűn és bűnhődés“ előadását megszakítani.

A közönség megértően viselkedett a váratlanul beállott helyzettel szemben, Amikor *Forgács Sándor* bejelentette, hogy ha a közönség úgy kívánja, a színház pénztára viszszo szolgáltatja a belépőjegyek árát, vagy pedig, ha akarják, a társulat eljátsza a közön-

MIRCEA-ÉTTEREM és BODEGA.

Telefon 3-0157. Bucuresti Bdul Academiei 6
Elsőrendű szórakozó hely. Francia és román konyha
Dusan felszerelt bufet a konyhaművészet remekeivel
Délben és este rostonsült (gratar). - Legjobb bel-
és külföldi borok. - Azuga-sör. - Mérsékelt árak.
Zenekar az ismert hegedűművész *Gică Stefanescu*
vezetésével. Színház után vaosora.
337 Iq. Mircea és I. Căbășanu

ségnek a nagy sikert aratott „Muzsikusok“-at. A közönség belátta, hogy a jegyek visszaváltása az amúgy is kiütköző színháznak kárt jelentene és ezért beleegyezett abba, hogy — bár drámához váltott jegyet — a társulat most vigjátékot mutasson be neki.

A kulisszák mögött pedig megkezdődött az átdiszlemezés és átmaszkírozás. A színészek — élükön *Forgács Sándorral*, ezzel a kiváló művésszel, aki amnyi energiával és ambícióval készítette elő a *Dosztojevszkij*-darab előadását, — beilleszkedtek a vigjáték hangulatába és eljátszották *P. Schurek* szellemes és mulattató darabját. Különösen *Forgács Sándor* teljesítményét kell kiemelnünk, aki a „Bűn és bűnhődés“ harmadik képe után ideggörcsöt kapott, de mégis végigjátszotta szerepét a „Muzsikusok“-ban.

A színház műsorán szerda estére a „Bűn és bűnhődés“ szerepelt. Tekintettel a közbejött akadályra, szerdán este a „János vitéz“ kerül színre, olcsó helyárak mellett, olyképpen, hogy a közönség minden megváltott jegy mellé egy ingyen jegyet kap.

A rendőrség rosszul állította össze a biatorbágyi pokolgép mintáját

Matuska tiltakozik: Ilyent nem állít össze egy igazi attentéler

Budapestről jelentik: A *Matuska*-per tárgyalását ma reggel negyed 10 órakor nyitotta meg a tárgyalástvezető elnök. Mindjárt utána *Lévay Tibor* dr. védő több indítványt terjesztett elő a bíróságnak. Így kérte, hogy kérdezzék meg a bécsi magyar követséget, volt-e tudomása arról, hogy *Matuska* Ausztriában kommunista tevékenységet fejtett ki. Hallgassa ki a bíróság *Pálóssy István* gumigyári tisztviselőt arravonatkozólag, hogy *Matuskát* Püspökhatvaniban

annyira megijesztették viccből egy szellemmel, hogy kilőtt az ablakon.

Több újabb tanu beidézését indítványozta és kérte, hogy dr. *Gartner* ellenőrző orvosszakértő a védő mellett foglalhasson helyet. Dr. *Götz Béla* ügyész ellenezte a védő előterjesztéseit és csak *Gartner* dr. helycserejéhez volt hajlandó hozzájárulni. A bíróság ilyen értelemben hozta meg határozatát. Az elnök ez-

után több tanukihallgatásról szóló jegyzőkönyvet ismertetett.

A délutáni tárgyaláson az elnök felmutatott *Matuskának* két fényképet. Az egyik a merénylet színhelyét ábrázolja, míg a másik azt a pokolgépet, amelyet a rendőrség kombinált, hogy *Matuska* valószínűleg így állította össze a merénylet elkövetésére. Amikor az elnök megkérdezte *Matuskát*, hogy ilyen volt-e az ő gépe, a vádlott felháborodva mondotta:

— Ilyent nem állít össze egy igazi attentéler!

Ezután több tanu kihallgatása következett, akik kevésbé fontos vallomásokot tettek a biatorbágyi merénylet szörnyeteg ügyében.

Felmentette a törvényszék Herzfeld Alfréd volt aradi autókereskedőt

Ma került az aradi törvényszék második szekciója elé *Herzfeld Alfréd* volt aradi autókereskedő ügye. Mint nemrégiben megírtuk, a kereskedőt, a kinek aradi üzletét elárverezték és ennek következtében teljesen tönkrement, egy bucaresti-i vállalat jelentette fel, azon a címen, hogy közel 1 millió 200 ezer lejt sikkasztott a bizományi áruk befolyt árából. A volt aradi kereskedő, aki már évekkel ezelőtt a fővárosba költözött, a mai tárgyaláson elmondotta, hogy éppen a feljelentő vállalat tette tönkre. Kimutatta, hogy a differencia korántsem volt annyi, mint amennyit terhére írtak, mert mindössze 190 ezer lejjel tartozott. Ennek fejében a vállalat elárvereztette üzletét, majd amikor már semmije sem maradt, feljelentette. Több tanu kihallgatása után a törvényszék felmentette a vád alól *Herzfeld Alfréd*ot.

CORSO-mozgó! Ma utoljára!

3, 5, negyed 8, negyed 10 órakor!
Diákoknak engedélyezték!

Tarzan és pajtása

Film, amelyet mindenki megnéz.

JOHNNY WEISSMÜLLER, MAUREN O'SULLIVAN

Az előadás negyed 10 órakor kezdődik, mivel a filmet előadás után továbbítani kell.

Holnap premier: **Ciklon az óceán felett!**
5 világtár filmje, John Barrymore, Helene Hayes, Lionel Barrymore, Mirna Loy, Clark Gable.

Puccsot készítettek elő Párisban a fegyverszüneti évforduló alkalmával

Tankokkal és ágyúkkal felszerelve el akarták foglalni Páris — Ma bemutatkozott a Flandin-kormány

Párisból jelentik: Nagy érdeklődés előzte meg az új francia kormány bemutatkozását, amely ma délután folyt le úgy a Kamarában, mint a szenátusban. A Kamarában *Flandin* miniszterelnök ismertette a kormány programját, amelyet csendben hallgattak végig. Csak akkor támadt némi zaj, amikor a miniszterelnök elődjének, *Doumergue*-nek nevét említette, a közép és jobboldal tapsolni kezdett, amit a baloldal tiltakozással fogadott. A kormánynyilatkozatban *Flandin* hangsúlyozta, hogy a pártközi béke továbbra is fennáll és felhívja a francia népet, egyesüljön a cselekvésben és cselekedjen egységesen. Leszögezte, hogy Franciaország békét akar, amit fenn is fog tartani, úgy kifelé, mint befelé. Erős lesz a kormány mindazokkal szemben, akik meg akarják zavarni a békét. Hangsúlyozta, hogy Franciaország a jövőben is folytatja önvédelmének erősítését. *Megvédi a közvédelmet úgy forradalmi, mint diktatórikus törekvésekkel szemben és biztosítani akarja a kormányok állandóságát.* Ha ez nem sikerül, hogy az alkotmányban engedélyezett eszközökhöz fordul. (*Flandin* a ház feloszlását és új választások kiírását helyezte ezzel kilitásba.) Korlátozni fogják a képviselők ama jogát, hogy a költségvetési

vitában új kiadásokat javasoljanak, megszüntetik az uccai tüntetéseket és engedélyhez kötik a fegyvertartást.

Ezután a gazdasági programot vázolta a miniszterelnök, aki elsősorban a munkanélküliség csökkentését helyezte kilitásba, majd az áruértékesítés elé gördült akadályok megszüntetésének, valamint az áruforgalom fejlesztésének szükségességét hangsúlyozta. A programot a Kamara kedvezően fogadta.

Most derült csak ki, hogy bizonyos elégedetlen elemek a győzelem évfordulójára, vasárnapra katonai körök bevonásával puccsot készítettek elő. Az alkalmat kitünőnek találták, mert *Doumergue* miniszterelnök távozása miatt nyugtalan-ság volt észlelhető, másrészt az országnak alkotmányos értelemben nincs beiktatott kormánya. A terv azonban már napokkal előbb a kormány, illetve a rendőrség tudomására jutott. Megtudták, hogy vasárnap felvonulást akartak rendezni a fegyverszüneti évforduló alkalmával és ebben a menetben a katonaság is részt vett volna, amely ágyúkkal és tankokkal felszerelve Páris elfoglalta volna. A rendőrség ezért megfelelő intézkedéseket tett a puccs elfojtására.

Cserépkályhák

szakszerű átalakítását,
Szilágyi által javított
szabályozható

Hardtmuth

rendszerre,
felelősség mellett
vállalja:

Bulevardul Regina Maria No. 9., I. emelet.

4638

„CERAMICA“ kályhás cég,

Oradeára is kiterjesztik az aradi munkabíróság hatáskörét

Hogyan működik az új bíróság? — Tolmácsok állanak a kisebbségi felek rendelkezésére

Általános megelégedés kíséri az új fórum működését

Körülbelül három hónappal ezelőtt új intézmény kezdte meg működését az aradi Victoria takarékpénztár épületének második emeletén: az új munkabíróság tevékenysége indult meg. A tényleges működés a berendezés hiánya miatt csak szeptember 24-ikén kezdődött, tehát valamivel több, mint egy hónapja, de ezen idő alatt Arad új közintézménye számos esetben bizonyította be hűségpótló voltát. Ez a bíróság teljes mértékben megfelelt a hozzáfűzött várakozásoknak és bámulatosan rövid idő alatt intézi el mindazokat a pereket, amelyek munkaadók és alkalmazottak között keletkeznek.

Szociális szempontból igen érdekes a munkabíróság működése. A peres felek mindegyike egy-egy ülnököt választ ki a minisztérium által kinevezett ülnökök lajstromából, természetesen abból a szakmából, amelyhez tartozik. S a két ülnök egy törvényszéki bíró elnökle mellett oldja meg a konfliktust, a lehető leggyorsabb idő alatt. Megkönnyítették a munkapereket oly módon is, hogy minden fizetéses alkalmazott szóbelileg is benyújthatja keresetét, amennyiben jelentkezik a munkabíróságnál, ahol jegyzőkönyvet vesznek fel mindarról, amit előad. A jegyzőkönyv alapján — ügyvédi segítség nélkül — kitűzik a tárgyalást. Tízezer lejig minden kereset bélyegmentes és tízezer lejen felül is díjmentes, ha fizetést perel valaki és ha havi fizetése nem haladja túl az ötezer lejt.

Külön gondoskodás történt a kisebbségi felekről is, amennyiben minden kisebbségi anyanyelvén adhatja elő mondanivalóját s azt tolmács továbbítja a bíróságnak.

Rövid terminusok kitűzésével elérte a munkabíróság, hogy a legrövidebb idő alatt ítéleteket hozhat az egyes, eléje kerülő ügyekben. Az eljárás gyorsaságát bizonyítja az a körülmény, hogy a mai napig 289 ügy futott be a bírósághoz és hatvanegyben már ítélet hangzott el, míg a többiben a közeljövőben várható döntés.

Az aradi munkabíróság vezetője Creanga Ovidiu törvényszéki bíró, akit a ciucmegyei törvényszéktől helyeztek Aradra, ahol rövid tartózkodása alatt már széles körben megbecsülést és szeretetet szerzett. A felek

iránti előzékenysége és alapos lelkiismeretessége köztudomású mindazok körében, akik a munkabíróság működésének rövid ideje alatt ügyükkel foglalkoztatták ezt a fórumot. Ugy az elnök, mint a melléje osztott bíró: Efrimescu Constantin, minden lehető megtesznek arra nézve, hogy az eléjük kerülő munkakonfliktusoknál, indokolt esetben kölcsönösen kielégítő megoldást találjanak. Mindketten erdélyi törvényszéknél működtek nyolc éven át. Efrimiu Constantint Buziásról helyezték ide s így alapos ismerői az Erdélyben érvényes jogszokásoknak és törvényeknek. A bíróság tagjai mellett Putici Virgil és Tuculescu törvényszéki jegyzők működnek, az iktatóban Prescure János bírósági tisztviselő dolgozik, míg Varga Erzsébet tisztviselő, akit az igazságügyminisztériumból helyeztek az aradi munkabírósághoz, a felek iránti előzékenységével szerzett magának rokonszenvet.

A munkabíróság a közeljövőben előreláthatólag Oradea-Marcra is kiterjeszti hatáskörét és ebben az esetben még nagyobb arányú tevékenységet fog kifejteni, mint eddig. Az egyszerű, de izlésesen berendezett tárgyalóterem naponként megtelik peres felekkel, akik elismeréssel beszélnek ennek a speciális bíróságnak működéséről, amely állandó kontaktusban áll az aradi Munkakamarával és mindketten együttesen igyekeznek elsimítani azokat az ellentéteket, amelyek munkaadók és alkalmazottak között keletkeznek.

Az aradi tanintézetek is belekapcsolódtak a kölcsönjegyzésbe

Negyedmillió lejt jegyzett az Aradmegyei Takarékpénztár Igazgatósága — Nagy lendülettel indult meg Aradon a belföldi kölcsön jegyzése

Az országfejlesztési kölcsön jegyzéséi iránt megnyilvánuló érdeklődés fokozódó tendenciát mutat és ebből arra következtetnek, hogy azok, akik eddig tanakodtak és bizonytalanok voltak, most már meggyőződtek arról, hogy a jegyzéssel nemcsak az ország, de a maguk érdekeit is szolgálják. Ma a pénzügyigazgatóságon is jelentkezett kölcsönjegyző, aki tizenhét ezer lejes összeget jegyzett le. Ez annál érdekesebb, mert a közönség eddig — különös előítéletből — tartózkodott attól, hogy a pénzügyigazgatóságon jegyezzen.

Értesülésünk szerint Ursu János dr. intermár-bizottsági elnök 20 ezer lejt jegyzett le. A Moise Nicoara-liceum iskolaszéke elhatározta, hogy 60 ezer lejt jegyez, az aradkerületi Mezőgazdasági Kamara aradi szekciója pedig 100 ezer lejt jegyzését határozta el.

Vitéz Mihály, az aradi Iosif Vulcan-fluimnázium igazgatója értekezletre hívta össze a diákok szüleit, akiket a belföldi kölcsön jegyzésére buzdított. Az intézet diákjai egyébként elhatározták, hogy

fejenként 15 lejt adnak a belföldi kölcsön céljaira és a kötvényeket az iskolának ajándékozzák.

A kötvények jövedelméből az intézet minden esztendőben szegénysorsú diákokat ruház fel és lát el könyvekkel. A diákok a 15 lejes összegeket önként ajánlották fel és Vitéz Mihály igazgató volt az, aki azt tanácsolta nekik, hogy leghelyesebben teszik, ha a kötvények jövedelméből alapot teremtenek szegény diá-

Lehár Ferenc „Giuditta“-jának pénteki premierje a szezon kiemelkedő eseménye

Igo Guttmann bécsi tenorista mint vendég lép fel a Bánáti Színház 150 tagu együttesének keretében.

Még csak két nap választ el bennünket november 16-ika, péntektől, amikor az aradi színházban Lehár Ferenc „Giuditta” című 5 felvonásos vigoperája kerül színre, a timisoarai Bánáti színház 150 tagu együttesének pompás, világvárosi nivóju előadásában.

Lehár Guidittája eddig csak a bécsi és budapesti operákban került előadásra. A darab előadása nagyszabású technikai és művészeti apparátust kíván meg. A Bánáti színház államilag szubvencionált együttese minden követelménynek megfelel, a Giuditta előadása, mint a román és a kisebbségi sajtók egyhangulag megállapították, bármely világvárosnak díszére volna.

Az igazgatóság a férfi főszerepre Igo Guttmann világhírű bécsi operaénekest szerződtette, aki Bécsben Tauberrel felváltva énekelt Lehár vezénylete alatt. A címszerepet Savulescu a bucu-resti-i opera tagja énekli, Anittát Pussy Luise, Pierinot pedig Puican éneklik.

A díszletek Löwendal báró, a pazar jelmezek Cinsky igazgató tervei szerint készültek. A 40 tagu zenekar élén Urlatianu karnagy áll, az ugyan csak 40 tagu énekhar vezetője Witt karnagy, a 20 tagu balettkar mestere Willy Marady.

A színházi pénztárnál már csak korlátolt számú jegy kapható.

* Az aradi Városi Színház műsora. Szerdán délután 4 és este 9 órakor: János vitéz. (Minden megváltott jegy mellé egy ingyen jegyet ad a színház). Csütörtök este: Kék Duna (Strauss-operett, C) bérlet. Pénteken az Öméltósága sofförje előkészülete miatt szünet. Szombat este fél 9 órakor: Öméltósága sofförje (operettpremier, itt először, A) bérlet. Vasárnap délután 3 órakor: Öméltósága sofförje (operettújdonosság, másodsor). Este 9 órakor: Öméltósága sofförje (operettújdonosság, harmadszor.)

PRIMA SOCIETATE DE AUTOBUSE I. MERA & Co. Arad

Str. Colonel Paulian 10-12. Telefon No. 427.
Értesítjük a n. é. közönséget, hogy 1934.
nov. 15-től a következő menetrend lép életbe.

AUTOBUS-MENETREND:

Indul:	Érkezik:
6:45 Aradról	Peoica—Nadlac-ra 9—
14—	” ” 16:10
15:30 ”	” ” 17:40
18—	” ” 20:10
14—	Chisineu-Cris-re 15:45
16—	Chisineu-Cris-Pilul-maro-Varsand-ra 19:10
16—	” Zerindul-maro-ra 18:30
16—	” Sepreus-Cermeire 19:30
16—	” Vanatori-Satul-nou-Apateu 19:40
5:30 Nadlac-ról—Peoica—Aradra	7:40
6—	” ” 8:10
12—	” ” 14:15
17—	” ” 19:10
4:30 Varsand-ról Chisineu-Cris	” 7:20
5:15 Zerind	” 7:45
5—	Cermei ” 8—
4:30 Apateu	” 8—
15—	Aradról-Pancota-Ineu-Sebi; Buteni 19—
4:30 Buteni-Sebis-Ineu-Pancota-Arad-ra	8:30

Kényelmes és fűtött autobusz-járatok. Alkalmi utak előnyös árak mellett. 4793

Szenzációs a nagy újdonság- katalogus a Lőbi-könyvtárban

Román, magyar, német újdonságok
kötetenként is kaphatók.
havi díj 40.— lej. 4571

Erőszakkal előidéztett halálos szerencsétlenség ügyében felmentő ítéleteket hozott az aradi törvényszék

Egy katona halálos tragédiája — A szerencsétlensége! a szakértők szerint egy erőszakkal meglazított csavar okozta

Egynéhány hónappal ezelőtt történt halálos szerencsétlenség részletei kerültek ma az aradi törvényszék második szekciójának *Marger-Tautu*-tanácsa elé. Ez év februárjában történt, hogy a timisoarai vasuti hid mellett levő faátjáró, amelyen állandóan katonai őrszem állott, kiderítetlen okból leszakadt és

az őrtálló *Sima Áron* katona lezuhant a befagyott Marosba.

A katona belehalt sérüléseibe és vizsgálat indult meg annak megállapítására, vajjon terhel-e valakit felelősség az ügyből kiolyólag. Vegyes vasuti és katonai bizottság végezte a vizsgálatot és megállapította, hogy a deszkapalló alatt levő ugyancsak deszkából készített erősítő esett ki és vele együtt kiesett az a nagy csavar, amely az erősítőt tartotta. Az első konklúzió az volt, hogy senkit sem terhel a történetért felelősség, a timisoarai hadbíró-ság azonban más véleményen volt és *bűnügyi eljárás megindítását tartotta szükségesnek azok ellen, akiknek feladata volt a hidat felülvizsgálni*. Az ügyészség a hadbíró-ság álláspontját foglalta el és gondatlanságból okozott emberölés címén indított eljárást — a fokozatos felelősség alapján — *Mocuta János* váltóőr, *Maris János* csoportfőnök, *Supin Lőrinc* pályafelügyelő és végül *Ambrus Octavian* osztályvezető mérnök ellen.

Az ügy ma került főtárgyalásra. A vádirat ismertetése után kihallgatták *Ambrus* mérnököt, aki kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, sőt azt sem tudná megmondani, ki a bűnös. Kötelessége volt havonként ellenőrizni kerületét és trezínával járta be naponként a 30—50 kilométeres területet,

a fahidnál azonban mindig gyalog ment át és nem észlelt semmi szabályellenességet.

A vizsgálatban annakidején ő vett részt, ott is csak feltevésekkel dolgozhattak.

Bizonyos azonban, hogy csak erőszakkal vehették ki az erősítőt, valamint a csavart

s az a feltevés, hogy a vonatok áthaladásakor a fahidat ért rázkódtatások lazították volna meg a csavart, nem állja meg helyét. *Supin* kijelentette, hogy kötelessége volt négynaponként ellenőrzést gyakorolni, ennek eleget is tett, nem tudja, mi lehetett az oka a halálos szerencsétlenségnek. *Maris* naponként, *Mocuta* naponként kétszer tett ellenőrző utat, egyik sem észlelt semmit, egyik sem tudja megmondani, mi lehetett a történet oka.

Farkas Lajos vasuti inspektor, osztályvezető mérnök is leszögezi, hogy erőszakkal vet-

Kinos incidens

a bucuresli-i igazságügyi palotában

Bucurestiből jelentik: Kinos incidens játszódott le ma délelőtt az igazságügyi palota egyik termében, ahol tárgyalás folyt. Egy hölgy a bírói emelvényig tolakodott, erőszakosan félrelökve a bíró közelében lévő peres feleket. *Banculescu* bírót meglepte a hölgy lármás fellépése és ezért felszólította az illetőt, hogy menjen vissza a helyére.

— Miért menjek vissza, gyalázatos bírák? — válaszolta a hölgy, mire a bíró azt hitte, hogy örültséggel van dolga és ezért ismét felszólította, hogy ne zavarja a tárgyalás menetét. A hölgy azonban újabb sértéssel válaszolt. A bíró jegyzőkönyvet vett fel az esetről s a gyorsított eljárás alapján azonnal elítélte egy hónapi fogságra az erélyes hölgyet, akiről kiderült, hogy *Pescariu Leontin* a neve. Azonnal lekísérték a fogságba.

ték ki a csavart. A védő kérdésére kijelenti, hogy *Ambrus* mérnök a szabályzat értelmében nem tehető felelőssé a történetért.

Cotioiu Romulus dr. védő újabb tanúk kihallgatását, majd helyszíni szemle elrendelését kérte, amit a bíróság elutasított. *Gutunoiu* ügyész tartotta meg ezután vádbeszédét, amelyben a vádlottak megbüntetését kérte gondatlanságból okozott emberölés címén. *Cotioiu* dr., *Ambrus* védője megállapítja, hogy

az összes vádlottakat fel kell menteni, mert bizonyosra vehető, hogy mindegyik eleget tett kötelességének.

Anghelescu nyilatkozik a legutóbbi nyelvvizsgán megbukott tanárok sorsáról

„Nem akarok tönkretenni családos embereket” — Tanárok, akik nem maradhatnak meg állásukban

Anghelescu közoktatásügyi miniszter az oradeai görög keleti egyház 150 éves jubileumára Oradeára érkezett. Az újságírók kérdéseket intéztek a miniszterhez a kisebbségi tanítók és tanárok nyelvvizsgájára vonatkozólag és a következő választ kapták:

— Mindazokat a tanárokat, akik nem feleltek meg a legutóbbi nyelvvizsgán, elbocsájtjuk. És pedig az állami iskolák tanárainak már január elsején, a felekezeti iskolák tanárainak pedig az év végén kell elhagyniok katedráikat.

— Miniszter ur, az elbukott tanároknak nem lesz alkalmuk még újabb vizsgát tenni?

— Új vizsga nem lesz. Erre nincs is szükség. Azok, akikről bizonyosodott, hogy nem tudnak, azok nem maradhatnak meg állásukban. Vannak még tanárok, akik a legutóbbi vizsgán nem jelentek meg. Ezek 15-ig kérvényt kell hogy beadja-

Bundák, szörmék
legolcsóbban
Neuländernél
Fischer Eliz-palota. 4150

Biztosra vehető az is, hogy az erősítőt és a csavart valamelyik katona vette ki, hogy megtréfálja *Simát*. *Barbatesi* Teodor dr. védő szintén felmentést kér és alapos védőbeszédében kifejti, hogy a vádlottak ellenőrző könyvéből megállapítható, hogy előirt kötelességüknek eleget tettek. Felmentést kért dr. *Lupas* védő is, majd a törvényszék tanácskozássra vonult vissza. Az érdekes ügyben este hat óra tájban hirdettek ítéletet, amely szerint

a bíróság a vádlottakat felmenti, miután semmiféle bizonyíték nem merült fel arra nézve, hogy a halálos szerencsétlenség hivatali kötelezettségük elmulasztása folytán történt.

Az ügyész fellebbezést jelentett be az ítélet ellen, a védelem megnyugodott benne.

nak és igazolniok kell az elmaradás okát. Amennyiben bebizonyosodik, hogy vismajor esete forog fenn, úgy azokat egy január 9. és 15-ike között megtartandó vizsgára bocsájtjuk. Akik a kérvényt nem nyújtják be, azokat rosszhiszeműeknek tekintjük és úgy kezeljük őket, mint az elbocsájtottakat. A statisztika szerint körülbelül 35—40 százalék a bukási arányszám. És ez nagyjában egyenlően oszlik meg az állami és felekezeti tanérok között.

— Én jóindulattal kezelem a tanárok ügyét — tette hozzá a miniszter, — mert nem akarok tönkretenni idősebb, családos embereket, de mégis megengedhetetlen, hogy Romániában 15 esztendő után az állam nyelvét nem értő tanárok taníthassanak. Lehet, hogy a felekezeti tanárok részére kiürünk még egy vizsgát. Az elbukott állami tanároknak esetleg megengedjük, hogy az év végéig első, második osztályokban taníthassanak.

Halálra ítélt bolgár terroristákat fogtak el Bucurestiben

Bucurestibe vették az elfogott horvát menekültek egyikét — Titkosítás a Magyarország elleni rágalomhadjárat miatt

Bucurestiből jelentik: A tegnap letartóztatott *Andrejev, Mihajloff* hadsegédét jelenleg a szigoranca vezérigazgatóságon hallgadják ki. Ma délelőtt távirati jelentés érkezett a bolgár állambiztonsági hivataltól, amely közli, hogy

Andrejev a legveszedelmesebb terrorista, akit nemrégiben *Mihajloff*al együtt halálra ítélték.

Cernautiból ma hozták át a fővárosba *Gradicset*, a jankapusztai horvát menekültek egyikét. *Andrejev* azt vallotta, hogy ő a bolgár hatóságok bosszúja elől menekült, míg *Gradicset* azt állítja, hogy a jugoszláv hadseregéből szökött meg. A nyomozást végző hatósági közegek azt hiszik, hogy egyik vallomás sem felel meg a valóságnak. *Andrejev* testén ugyanolyan tetoválást találtak, mint amilyen a marseillei merénylő karján volt. A bolgár hatóságok egy kiküldöttje holnap, vagy holnapután érkezik Bucurestibe, hogy bekapcsolódjék a nyomozás munkájába. A szigoranca vezérigazgatósága ma megcáfolta azt a hírt, amely szerint *Mihajloff* Romániában tartózkodik, vagy valamikor is itt járt volna.

Budapestről jelentik: A marseillei merénylet után megindított rágalom-hadjárat során a zágrábi *Vreme* című lap súlyos vádat emelt néhány magyar társadalmi egyesület ellen is. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége legutóbbi igazgatósági ülésén foglalkozott ezekkel a közleményekkel, amelyek szerint a TESZ és *Move* egyesületek annakidején mozgalmat indítottak, hogy Jugoszlávia

ellen terrorvékenységet fejtenek ki. A TESZ igazgatósága a legnagyobb felháborodással utasította vissza ezeket a vádakokat és közleményében azt írja, hogy ezek a rosszindulatú koholmányok aljas rágalomnak nem egyebek. Megállapítja a közlemény, hogy az egyesület vezetősége, de még a tagjai sem tárgyaltak soha senkivel összeesküvésekről, vagy orgyilkos merényletekről.

CENTRAL: Premier!
5. 7¼ és 9¼ órákor:
Gustav Fröhlich sláger-filmje,
„Lubienska grófnő titka”
(Das Abenteuer eines jungen Herrn in Polen)
Maria Andergast **Oiga Tschechowa**
Jegyelővéte!
SELECT: 5. 7¼ és 9¼ órákor.
Elraboltak egy embert
(On a volé un homme)
Rendkívül izgalmas, gyönyörű kiállítású kalandfilm.
LILY DAMITA **HENRY GARAT**
D. u. 3 órákor mérsékelt helyárakkal:
KÉT VILAG SZEREL *ESE. 504

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A konverziós adósok tömeges jelentkezése az aradi bankoknál

Adósok rohama három aradi banknál — Az egész országban Aradmegye konverziós adósaí tettek legnagyobb mértékben eleget fizetési kötelezettségüknek

Két nap múlva, november 15-én jár le a konverzió alá eső összegek első részletének fizetési határideje. A törvény kategórikusan intézkedik és a pénzügyminiszter ismételt ismertetése, hogy az ország hitellete érdekében, újabb halasztást a kormány nem engedélyezhet. A konverzió alá eső adósok már napokkal ezelőtt tömegesen jelentkeztek a pénzügyintézetekben, ahol a fizetési feltételek iránt érdeklődtek és kifizették az első részletet. Tekintettel arra, hogy a határidő napja közeledik, a mezőgazdasági adósok egyre nagyobb számban jelennek meg a bankok pénztárai előtt, hogy fizetési kötelezettségüknek eleget tegyenek. Természetesen azoknál a pénzügyintézeteknél a legnagyobb a forgalom, amelyek leginkább foglalkoztak mezőgazdasági kihitelezésekkel. Ezek közé tartozik elsősorban a Bánáti Bankkegyesület, a Victoria és az Aradana takarékpénztár. Mindhárom banknál ma délelőtt százával jelentek meg a falusiak, akik a folyósókön tolongtak, zajongtak, úgy, hogy a tisztviselők nem tudták közöttük rendet tartani.

Filotti Zamfir rendőrkezesre intézkedésére, mind a három pénzügyintézethez rendőroket vezényelték ki

és ezek ügyeltek fel arra, hogy a konverziós adósok sorban és rendben vonuljanak a pénztár elé. A Bánáti Bankkegyesületnél oly nagy volt a tolongás, hogy az ajtót be kellett zárni

és a rendőrök egyenként engedték be az adósokat a bank helyiségébe.

A konverziós törlesztésekkel kapcsolatban beszélgetést folytatunk Rezsus Györgyvel, a Banca Nationala aradi fiókjának igazgatójával, aki a következő érdekes nyilatkozatot adta:

— A jegybank aradi fiókjánál a konverziós törlesztések már hetek óta kielégítő mértékben folynak. Megállapítható, hogy eddig

az egész országban Aradmegye konverziós adósaí tettek legnagyobb mértékben eleget fizetési kötelezettségüknek.

A jegybank aradi fiókjának 2500 konverziós adósa volt, akik közül nagyon sokan használták fel a törvénynek azt az előnyét, hogy tartozásuk harminc százalékát kifizették és ezáltal egyszersmindenkorra megszabadultak adósságuk fennmaradó 70 százalékától.

Ily módon több, mint 38 millió lejt kitevő konverziós adósság likvidálása történt meg Aradon, ami valóban jelentős összeg, ha figyelembe vesszük, hogy

a nálunk lévő konverziós váltótárca 43 százalékát teszi ki.

— A mai napon háromszáz ember jelentkezett nálunk törlesztés végett és ezek összesen három millió lejt fizettek ki. Általában megállapítható a gazdák fizetési készsége és

erre talán legjobban jellemző az az eset, hogy egy ineni gazdálkodó, aki nem rendelkezett a törlesztésre szükséges összeggel — gyalog jött be Aradra, itt eladta tehenét és annak árából fizette ki tartozását, csak hogy az adósság terhétől megszabaduljon. Azok, akik nem akarják egyszerre, vagy két esztendő alatt kifizetni tartozásuk 30 százalékát, természetesen — a törvény intézkedéseinek megfelelően — tizenhét esztendő alatt fizetik ki adósságukat.

Érdeklődünk az aradi pénzügyigazgatóságon aziránt, hogy a konverziós törlesztésekkel kapcsolatban bírói letétbe helyezték-e összegeket. A törvény értelmében ugyanis abban az esetben, ha az adós és hitelező között nem jön létre a megegyezés, akkor az adós az első részletet bírói letétbe helyezheti a pénzügyigazgatóságon. Ezeknek az eseteknek nagy százalékában perre kerül a sor és a hitelező csak annak eldőlte után kapja meg a letétbe helyezett összeget. A jelek szerint számos esetben nem jött létre a megegyezés, mert már eddig

ezeröttszáz jelentek meg a pénzügyigazgatóságon és közel másfél millió lejt helyeztek bírói letétbe,

mint a konverziós adósság törlesztésének első részletét.

— A Metlanu-uccal „Telekértékesítő Rt.”-szal a kérelemmel fordult a városvezetéshez, hogy telkének beépítetlen részén új fizethelyiségeket építhessen. Az érdekltség a koncessziót 6 évi időtartamra kérte, azzal a megjegyzéssel, hogy kisajátítás esetén kártérítési igényvel léphessen fel. A városvezetés megadta az ajánlat-hoz hozzájárulását.

— Árlejtés egy városi bérleményre. Az Anrich-fatelepnak az a része, amely a Gyermekkorház mellett terül el 2400 négyzetméternyi terjedelemben — mint ismeretes — városi bérlemény, amelynek bérleti szerződése ez év december 15-én jár le. A városvezetés az új bérleményre nyilvános árlejtést ír ki.

Az országfejlesztési kölcsön előnyei:

- A lejárt kamatszelvények a lei aranyértékében lesznek kifizetve.
- A kamat $4\frac{1}{2}\%$ -os, míg a jutalék a kibocsájtási ár 40% -os megnövekedését jelenti.
- A kamatok és jutalékok mentesen minden adó alól.
- A lei aranyértékben történő fizetése biztosítja a megtakarított összeget minden valutaingadozás ellen.
- A lejárt kamatszelvényeket minden közpénztár készpénz helyett fogadja el.

A kölcsön jegyzése azt jelenti, hogy sok száz millió marad az országban: a kamatok, törlesztések és jutalmak összege. Ez a sok száz millió táplálja gazdasági életünket

Jegyezzünk bizalommal országfejlesztési kölcsönt!

Ámogassuk az országot, biztosítsuk vagyonunkat!

